

کتاب شب امتحان **جامعه‌شناسی (۲) یازدهم انسانی** از ۴ قسمت اصلی تشکیل شده است که به صورت زیر است:

- (۱) **آزمون‌های نوبت اول:** آزمون‌های شماره ۱ تا ۴ این کتاب مربوط به مباحث نوبت اول است که خودش به دو قسمت تقسیم می‌شود:
 - (الف) **آزمون‌های طبقه‌بندی شده:** آزمون‌های شماره ۱ و ۲ را درس به درس طبقه‌بندی کرده‌ایم. بنابراین شما به راحتی می‌توانید پس از خواندن هر درس از درس‌نامه، تعدادی سؤال را بررسی کنید. حواستان باشد این آزمون‌ها هم، ۲۰ نمره‌ای و مثل یک آزمون کامل هستند. در کنار سؤال‌های این آزمون‌ها **نکات مشاوره‌ای** نوشته‌ایم. این نکات به شما در درس خواندن قبل از امتحان و پاسخگویی به آزمون در زمان امتحان کمک می‌کند.
 - (ب) **آزمون‌های طبقه‌بندی نشده:** آزمون‌های شماره ۳ و ۴ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم تا دو آزمون نوبت اول مشابه آزمونی را که معلمان از شما خواهد گرفت، ببینید.
 - (۲) **آزمون‌های نوبت دوم:** آزمون‌های شماره ۵ تا ۱۲ از کل کتاب و مطابق امتحان نهایی طرح شده‌اند. این قسمت هم، خودش به ۲ بخش تقسیم می‌شود:
 - (الف) **آزمون‌های طبقه‌بندی شده:** آزمون‌های شماره ۵ تا ۸ را که برای نوبت دوم طرح شده‌اند هم طبقه‌بندی کرده‌ایم. با این کار باز هم می‌توانید پس از خواندن هر درس، تعدادی سؤال مرتبط را پاسخ دهید. هر کدام از این آزمون‌ها هم، ۲۰ نمره دارند؛ در واقع در این بخش، شما ۴ آزمون کامل را می‌بینید. این آزمون‌ها هم **نکات مشاوره‌ای** دارند.
 - (ب) **آزمون‌های طبقه‌بندی نشده:** آزمون‌های شماره ۹ تا ۱۲ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم؛ این آزمون‌ها شامل امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳، شبیه‌ساز امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳ و دو آزمون چالشی‌تر با عنوان «بیست پلاس» است.
 - (۳) **پاسخ‌نامه تشریحی آزمون‌ها:** در پاسخ تشریحی آزمون‌ها، تمام آن‌چه را که شما باید در امتحان بنویسید تا نمره کامل کسب کنید، برایتان نوشته‌ایم. پاسخ‌ها مطابق با فرمت پاسخ‌پرگ مورد تأیید آموزش و پرورش دارای ریزبارم و شماره درس است.
 - (۴) **درس‌نامه کامل شب امتحانی:** این قسمت برگ برنده شما نسبت به کسانی است که این کتاب را نمی‌خوانند 😊 در این قسمت تمام آن‌چه را که شما برای گرفتن نمره عالی در امتحان جامعه‌شناسی نیاز دارید، تنها در ۱۹ صفحه آورده‌ایم، بخوانید و لذتش را ببرید!
- یک راهکار:** موقع امتحان‌های نوبت اول می‌توانید از سؤالات درس‌های ۱ تا ۸ آزمون‌های ۵ تا ۸ هم استفاده کنید.

بارم‌بندی درس جامعه‌شناسی (۲)

درس‌ها	نوبت اول	نوبت دوم	شهریور و دی
اول	۲/۵	۱	۱
دوم	۲/۵	۱	۱
سوم	۲/۵	۱	۱
چهارم	۲/۵	۱	۱
پنجم	۲/۵	۱	۱
ششم	۲/۵	۱	۱/۵
هفتم	۲/۵	۱	۱/۵
هشتم	۲/۵	۱	۱/۵
نهم	-	۲	۱/۵
دهم	-	۱/۵	۱/۵
یازدهم	-	۱/۵	۱/۵
دوازدهم	-	۱/۵	۱/۵
سیزدهم	-	۲	۱/۵
چهاردهم	-	۱/۵	۱/۵
پانزدهم	-	۲	۱/۵
جمع	۲۰	۲۰	۲۰

فهرست

صفحه صفحه

نوبت آزمون پاسخ‌نامه

آزمون شماره ۱	اول (طبقه‌بندی شده)	۳	۲۸
آزمون شماره ۲	اول (طبقه‌بندی شده)	۵	۲۸
آزمون شماره ۳	اول (طبقه‌بندی نشده)	۷	۲۹
آزمون شماره ۴	اول (طبقه‌بندی نشده)	۹	۳۰
آزمون شماره ۵	دوم (طبقه‌بندی شده)	۱۱	۳۱
آزمون شماره ۶	دوم (طبقه‌بندی شده)	۱۳	۳۱
آزمون شماره ۷	دوم (طبقه‌بندی شده)	۱۵	۳۲
آزمون شماره ۸	دوم (طبقه‌بندی شده)	۱۷	۳۲
آزمون شماره ۹ نهایی خرداد ۱۴۰۳	دوم (طبقه‌بندی نشده)	۱۹	۳۳
آزمون شماره ۱۰ شبیه‌ساز خرداد ۱۴۰۳	دوم (طبقه‌بندی نشده)	۲۱	۳۴
آزمون شماره ۱۱ بیست پلاس (چالشی‌تر)	دوم (طبقه‌بندی نشده)	۲۳	۳۵
آزمون شماره ۱۲ بیست پلاس (چالشی‌تر)	دوم (طبقه‌بندی نشده)	۲۵	۳۶

آزمون	۱	جامعه‌شناسی (۲)	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ آزمون: دی‌ماه
		نوبت اول	پایه یازدهم	مدت آزمون: ۸۰ دقیقه

ردیف

درس اول

نمره

۱

به سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید.
با ذکر یک مثال بیان کنید چگونه انسان به جهان فرهنگی وارد می‌شود؟

۰/۵

۲

جدول زیر را کامل کنید.

۱/۵

موضوع	دیدگاه اول	دیدگاه دوم	دیدگاه سوم
تعامل جهان‌های ذهنی و فرهنگی و تکوینی	(الف)	(ب)	(ج)

۳

گزینه درست را انتخاب کنید.
در صورت عدم تحقق کدام یک از ویژگی‌های فرهنگی مطلوب، موارد زیر شکل می‌گیرد؟
«تفرقه بین جوامع و تباها ساختن منابع و امکانات بشر - از دست دادن توان دفاع از هویت فرهنگی - مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی»
(۱) عدالت - حقیقت - مسئولیت و تعهد
(۲) آزادی - مسئولیت و تعهد - معنویت
(۳) عدالت - عقلانیت - آزادی
(۴) عقلانیت - حقیقت - معنویت

۰/۵

۴

پیامد فرهنگ‌هایی که رویکرد جبرگرا دارند، چیست؟

۱/۵

۵

درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.
(الف) استعمار بر اشغال یک سرزمین خارجی با توسل به قدرت فرهنگی و اقتصادی دلالت می‌کند.
(ب) عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است.

۰/۵

۶

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.
پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره که در طی قرن بیستم به وجود آمد؛ جهان غرب با و هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد.

۰/۵

۷

چرا در جامعه تغلب، افراد جامعه از چیرگی بر یکدیگر خودداری می‌کنند؟

۱

۸

در استعمار نو، دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته خود، از کدام ابزار استفاده می‌کنند؟ دو نمونه ذکر کنید.

۱

۹

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.
متفکران جهان اسلام خطرات فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت را گوشزد می‌کردند.

۰/۵

۱۰

عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام در دوران خلافت، چگونه در مسیر جهانی‌شدن قرار گرفتند؟

۰/۵

۱۱

تفاوت راهبردی استبداد قومی و استبداد استعماری را بنویسید.

۱

۱۲

درست یا نادرست بودن عبارت زیر را مشخص کنید.
از پایان قرن بیستم با افول تجربه‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

۰/۵

۱۳

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.
فرهنگ جدید غرب با پیدایش آغاز می‌شود که طی آن لایه‌های فرهنگ غرب را تسخیر کرد.

۰/۵

۱۴

به سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید.
دلیل پیدایش نهضت‌های جدید دینی در فرهنگ غرب چه بود؟

۰/۵

۱۵

رفتار دنیاگرایانی که در جهان معنوی و دینی زندگی می‌کنند و دیندارانی که در جهان سکولار زندگی می‌کنند را با هم مقایسه کنید.

۱

	تاریخ آزمون: دی‌ماه	رشته: ادبیات و علوم انسانی	جامعه‌شناسی (۲)	۱ آزمون
	مدت آزمون: ۸۰ دقیقه	پایه یازدهم	نوبت اول	

۰/۵	۱۶	به سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید.	درس ششم												
۲	۱۷	رقیبان دنیا طلب کلیسا چگونه ظهور کردند؟ انواع رویکردهای اعتراض آمیز مذهبی و پیامدهای آن ها را مقایسه کنید.													
۰/۵	۱۸	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.	درس هفتم												
۰/۵	۱۹	کشورهای غربی برای تأمین خود، نیازمند درهم شکستن مقاومت فرهنگی سایر جوامع بودند و مهم ترین عامل ادغام جوامع غیر غربی در نظام جهانی جدید بود.													
۰/۵	۲۰	به سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید. ویژگی دولت - ملت های جدید چه بود؟ ویژگی های جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید را بنویسید و سرنوشت تعاملات فرهنگی را با ذکر مثال توضیح دهید.													
۱/۵	۲۱	درست یا نادرست بودن عبارت زیر را مشخص کنید. انتقال برخی صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده در جهت استقلال این کشورها و تعدیل جهانی ثروت عمل کرد.	درس هشتم												
۰/۵	۲۲	جای خالی را با کلمه مناسب کامل کنید. دولت های مرکز برای حفظ وضع موجود یا همان وضعیت، در عرصه های مهم انحصار ایجاد می کنند.													
۱/۵	۲۳	بنیان های هویتی علوم انسانی غربی را بنویسید و توضیح دهید.													
۱	۲۴	مفاهیم را به تعاریف مناسب وصل کنید.	ترکیبی												
		<table><tr><td>الف) حذف مظاهر فرهنگ اسلامی</td><td>۱) سده هفدهم و هجدهم</td></tr><tr><td>ب) مخدوش ساختن وحدت امت اسلامی</td><td>۲) استفاده از ناسیونالیسم و مارکسیسم</td></tr><tr><td>ج) صنعت ارتباطات</td><td>۳) استبداد ایلی - قومی</td></tr><tr><td>د) علت وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده</td><td>۴) دهکده واحد جهانی</td></tr><tr><td></td><td>۵) تک محصولی شدن</td></tr><tr><td></td><td>۶) استبداد استعماری</td></tr></table>	الف) حذف مظاهر فرهنگ اسلامی	۱) سده هفدهم و هجدهم	ب) مخدوش ساختن وحدت امت اسلامی	۲) استفاده از ناسیونالیسم و مارکسیسم	ج) صنعت ارتباطات	۳) استبداد ایلی - قومی	د) علت وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده	۴) دهکده واحد جهانی		۵) تک محصولی شدن		۶) استبداد استعماری	
الف) حذف مظاهر فرهنگ اسلامی	۱) سده هفدهم و هجدهم														
ب) مخدوش ساختن وحدت امت اسلامی	۲) استفاده از ناسیونالیسم و مارکسیسم														
ج) صنعت ارتباطات	۳) استبداد ایلی - قومی														
د) علت وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده	۴) دهکده واحد جهانی														
	۵) تک محصولی شدن														
	۶) استبداد استعماری														
۲۰	جمع نمرات	موفق باشید													

آزمون ۹	تاریخ آزمون: خرداد ۱۴۰۳ مدت آزمون: ۸۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی پایه یازدهم	جامعه‌شناسی (۲) نوبت دوم	خبریه
-------------------------------	---	--	--	------------------

ردیف	نمره										
۱	درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید. (الف) فرهنگ‌های مختلف گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی یکسانی دارند. (ب) اومانیزم، مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب، به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است. (ج) تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد. (د) ریکاردو، اقتصاددان موافق دخالت دولت در اقتصاد، افزایش دستمزد و رفاه کارگران را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند.										
۲/۵	جملات زیر را کامل کنید. (الف) پاسخ‌های متفاوت به پرسش‌های اساسی را پدید می‌آورد. (ب) در پایان قرن بیستم با افول حس گرایی، فرهنگ غرب گرفتار شده است. (ج) در فرهنگ دینی، حقوق انسان براساس ربوبیت پروردگار و انسان شکل می‌گیرد. (د) نظریه پردازان لیبرال، آزادی فعالیت را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند. (ه) در نیمه اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از دست برداشت.										
۲	گزینه درست را انتخاب کنید. (الف) کدام یک از موارد زیر مربوط به دیدگاه قرآن در مورد تعامل جهان‌ها با یکدیگر می‌باشد؟ (۱) جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌گردد. (۲) جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. (۳) ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود. (۴) ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی دارند. (ب) در رویکرد دنیوی، علم جدید چه وظیفه‌ای بر عهده دارد؟ (۱) تسلط انسان بر طبیعت (۲) شناخت حقیقت عالم (۳) مسئولیت عبور انسان از ملک به ملکوت (۴) از بین رفتن اهمیت علوم تجربی (ج) چرا انسان مدرن نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد؟ (۱) به دلیل نگاه اساطیری (۲) به دلیل نگاه دنیوی (۳) به دلیل نگاه ماورائی (۴) به دلیل تغییرات شگرف در محیط زیست (د) تعامل عالمان شیعی با حاکمان قاجار بر چه اساسی صورت می‌پذیرفت؟ (۱) فعالیت رقابت‌آمیز (۲) تأیید قدرت حاکم (۳) مقاومت منفی (۴) تغییر ساختار سیاسی										
۱	عبارت‌های ستون سمت راست را با مفاهیم ستون سمت چپ ارتباط دهید. (یک مورد اضافی است). <table border="1"> <tr> <td>(الف) پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر</td><td>(۱) ناسیونالیستی و قومی</td></tr> <tr> <td>(ب) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی هستی</td><td>(۲) انقلاب</td></tr> <tr> <td>(ج) هویت دولت - ملت‌های جدید در اروپای غربی</td><td>(۳) عقلانیت</td></tr> <tr> <td>(د) راه‌حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری از دیدگاه مارکس</td><td>(۴) معنوی و دینی</td></tr> <tr> <td></td><td>(۵) سکولاریسم پنهان</td></tr> </table>	(الف) پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر	(۱) ناسیونالیستی و قومی	(ب) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی هستی	(۲) انقلاب	(ج) هویت دولت - ملت‌های جدید در اروپای غربی	(۳) عقلانیت	(د) راه‌حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری از دیدگاه مارکس	(۴) معنوی و دینی		(۵) سکولاریسم پنهان
(الف) پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر	(۱) ناسیونالیستی و قومی										
(ب) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی هستی	(۲) انقلاب										
(ج) هویت دولت - ملت‌های جدید در اروپای غربی	(۳) عقلانیت										
(د) راه‌حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری از دیدگاه مارکس	(۴) معنوی و دینی										
	(۵) سکولاریسم پنهان										
۳	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه بدهید. (الف) در صورتی که فرهنگی به حقیقتی قائل نباشد، با چه پیامدی مواجه می‌گردد؟ (ب) قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در چه صورتی می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد؟ (ج) در دوره استعمار، کشورهایی مانند چین، عثمانی و ایران در چه شرایطی به سر می‌بردند؟ (د) کدام عامل عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؟ (ه) با توجه به دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده، مشکل کشورهای فقیر ناشی از چیست؟ (و) ویژگی مشترک بیدارگران اسلامی و منورالفرکان غرب‌گرا را بنویسید.										

	تاریخ آزمون: خرداد ۱۴۰۳ مدت آزمون: ۸۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی پایه یازدهم	جامعه‌شناسی (۲) نوبت دوم	۹ آزمون
--	--	---	-----------------------------	------------

۰/۵	۶ هر کدام از موارد زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟ الف) از طریق اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد. (.....) ب) هویت فرهنگی کشورهای دیگر را هدف قرار می‌دهد. (.....)								
۰/۵	۷ هر کدام از موارد زیر به چه مفهومی در فرایند تکوین نظام جهانی اشاره دارد؟ الف) روش تأثیرگذاری بر نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی می‌باشد. (.....) ب) نشر و گسترش اسلام مرهون این عامل بود. (.....)								
۱	۸ نوع چالش را در جهان دوقطبی (بلوک شرق - غرب) مشخص کنید. <table border="1" data-bbox="355 569 1178 769"> <tr> <td>.....</td><td>الف) منطقه‌ای یا فرمانطقه‌ای؟</td></tr> <tr> <td>.....</td><td>ب) درون فرهنگی یا بین فرهنگی؟</td></tr> <tr> <td>.....</td><td>ج) خرد یا کلان؟</td></tr> <tr> <td>.....</td><td>د) مقطعی یا مستمر؟</td></tr> </table>		الف) منطقه‌ای یا فرمانطقه‌ای؟		ب) درون فرهنگی یا بین فرهنگی؟		ج) خرد یا کلان؟		د) مقطعی یا مستمر؟
.....	الف) منطقه‌ای یا فرمانطقه‌ای؟								
.....	ب) درون فرهنگی یا بین فرهنگی؟								
.....	ج) خرد یا کلان؟								
.....	د) مقطعی یا مستمر؟								
۱	۹ تفاوت استبداد ایلی و قومی را با استبداد استعماری بنویسید.								
۱	۱۰ چرا از دیدگاه آگوست کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه غربی امری عارضی و تحمیلی است؟								
۱	۱۱ تفاوت چالش فقر و غنا را با بحران اقتصادی بیان کنید.								
۱	۱۲ دو مورد از پیامدهای اجتماعی رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی را بنویسید.								
۱	۱۳ انقلاب اسلامی ایران چه تأثیری بر مسئله اسرائیل داشت؟								
۱	۱۴ یک مورد از تفاوت‌های انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم را بنویسید.								
۱	۱۵ نظریه «پایان تاریخ» فوکویاما چه معنایی را القا می‌کرد؟								
۱/۵	۱۶ حرکت‌های روشنفکری التقاطی چپ در کشورهای اسلامی چگونه به وجود آمدند؟								
۲۰	جمع نمرات موفق باشید								

آزمون ۱۱	تاریخ آزمون: خردادماه مدت آزمون: ۸۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی پایه یازدهم	جامعه‌شناسی (۲) نوبت دوم	خبرنگار
--------------------------------	---	--	--	--------------------

نمره	ردیف								
۱	درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید. (الف) جنگ‌های معاصر از جنبه‌های مختلف با جنگ‌های گذشته تفاوت دارند، برخی از جنگ‌های گذشته منشأ دینی و مذهبی داشته یا ظاهراً توجیه دینی می‌شدند. (ب) در تاریخ اقتصاد سرمایه‌داری غرب، بحران‌های اقتصادی به طور متناوب و با شدت و ضعف‌های متفاوت پدید آمده‌اند. (ج) برخی جامعه‌شناسان بر این گمان بودند که در قرن بیستم، دین از آخرین عرصه حضور خود بیرون خواهد رفت و واقعیت، این پیش‌بینی را تأیید کرد. (د) منظور از فعالیت رقابت‌آمیز، ورود فعال به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی، نه در جهت حمایت از قدرت حاکم، که در جهت رقابت با آن می‌باشد.								
۳/۵	جملات زیر را کامل کنید. (الف) انقلاب اسلامی ایران در از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌های پس از رنسانس و شکل‌گیری نظریه‌های مؤثر بود. (ب) قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت، قدرت آن‌ها وابسته به قدرت بود. (ج) سوسیالیسم و کمونیسم در مقابل، دو رویکرد جامعه‌گرا هستند. (د) سکولاریسم، جهان‌بینی فرهنگ غرب یا تصور آن از است. (ه) لیبرالیسم را «جایز دانستن همه امور در قیاس با» تعریف کرده‌اند. (و) در دوره استعمار، جوامعی مانند چین، عثمانی و ایران در شرایط به سر می‌بردند. (ز) عملکرد اقتصادی کشورهای غربی در چارچوب جدید شکل گرفت، قدرت سیاسی آن‌ها با منافع اقتصادی هماهنگ بود.								
۲	گزینه درست را انتخاب کنید. (الف) کدام گزینه با نمودار مقابل مرتبط نیست؟ (۱) وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد ولی هنگامی که اندیشه‌اش را به صورت گفتار بیان می‌کند به جهان فرهنگی وارد می‌شود. (۲) هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به هر نوع از عقاید و خصوصیات اجازه بروز می‌دهد. (۳) بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد و هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد. (۴) هر نوع عقیده و اخلاقی، فرهنگ متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند و هر فرهنگی نوع خاصی از خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد. (ب) کدام گزینه به ترتیب جدول مقابل را کامل می‌کند؟ <table border="1" data-bbox="120 1123 794 1338"> <thead> <tr> <th>ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی</th><th>توضیحات</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>آزادی</td><td>(الف)</td></tr> <tr> <td>(ب)</td><td>پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر</td></tr> <tr> <td>مسئولیت و تعهد</td><td>(ج)</td></tr> </tbody> </table> (۱) فرهنگ جهانی باید آزادی انسان از قید و بندها را تأمین کند. - عقلانیت سطح اول - معیار و میزان سنجش عقاید و ارزش‌ها (۲) به پرسش‌های آن باید براساس ارزش‌های جهان‌شمول مانند حقیقت، معنویت و عدالت پاسخ داد. - عقلانیت سطح دوم - اگر نباشد زمینه نفوذ سلطه‌گران فراهم می‌شود. (۳) فرهنگ جهانی باید در لایه‌های مختلف خود به این ارزش معتقد و پایبند باشد. - عقلانیت سطح اول - جلوگیری از قطبی شدن جهان و بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر (۴) آزادی همواره دو پرسش به همراه دارد: «آزادی از چه؟» و «آزادی برای چه؟». - عقلانیت سطح اول - فراهم کردن زمینه گسترش و تحقق سایر عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول (ج) به ترتیب هر عبارت نشانگر کدام مفهوم است؟ - پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی - استفاده از نهادهای بین‌المللی اقتصادی و سیاسی و دولت‌های دست‌نشانده - گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند و باید باشند. (۱) موفقیت‌های استعمار - استعمار نو - مدینه تغلب (۲) موفقیت‌های استعمار - استعمار نو - مدینه فاسقه (۳) امپراتوری - استعمار - مدینه تغلب (۴) اوج استعمار - استعمار فرانو - مدینه تغلب (د) به ترتیب هر عبارت پیامد کدام گزینه است؟ - فرهنگ اسلام گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد. - استبداد قومی از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد. - آغاز مرحله جدیدی در گسترش فرهنگ جهانی اسلام (۱) تلاش و کوشش عالمان مسلمان - پشتوانه‌ای خارج از جهان اسلام نداشتن - وحدت امت اسلامی (۲) قدرت فرهنگ اسلام - رعایت ظواهر دینی - الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به هویت اسلامی (۳) قدرت و غنای فرهنگ اسلام - هویتی غیراسلامی داشت. - وحدت امت اسلامی (۴) قدرت و غنای فرهنگ اسلام - پشتوانه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت. - الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به هویت اسلامی	ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی	توضیحات	آزادی	(الف)	(ب)	پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر	مسئولیت و تعهد	(ج)
ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی	توضیحات								
آزادی	(الف)								
(ب)	پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر								
مسئولیت و تعهد	(ج)								

پاسخنامه تشریحی

آزمون شماره ۱ (نوبت اول)

۱- هنگامی که فردی اندیشه خود را به صورت گفته یا نوشته بیان می کند (۰/۲۵) یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می کند، (۰/۲۵) به جهان فرهنگی وارد می شود.

۲- الف) جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می کنند.

(جهان طبیعت را مهم تر از جهان ذهنی و فرهنگی می دانند.) (۰/۵)

ب) جهان فرهنگی را مهم تر از جهان ذهنی و تکوینی می دانند.

(جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ می دانند.)

(جهان تکوینی را نیز ماده خامی برای دخل و تصرف فرهنگ ها و جوامع مختلف می دانند.) (۰/۵)

ج) جهان فرهنگی، جهان ذهنی، جهان تکوینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می دانند.

(در این دیدگاه جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست.) (۰/۵)

۳- گزینه «۳»؛ (۰/۵) تفرقه بین جوامع و تباها ساختن منابع و امکانات بشر ← فقدان

عدالت از دست دادن توان دفاع از هویت فرهنگی ← عدم وجود عقلانیت سطح اول

مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی ← عدم وجود آزادی

۴- فرهنگ هایی که رویکرد جبرگرا و غیرمسئول دارند منکر نقش انسان ها در تعیین

سرنوشتشان می باشند، (۰/۵) قدرت مقاومت را از آدمیان می گیرند، (۰/۵) آن ها را به

موجوداتی منفعل تبدیل می کنند و زمینه نفوذ سلطه گران را فراهم می آورند. (۰/۵)

ا) در فرهنگ های جبرگرا، انسان نمی تواند آینده اش را براساس اراده و عمل خود بسازد و

محکوم به سرنوشتی از پیش تعیین شده است.

۵- الف) نادرست؛ (۰/۲۵) استعمار بر اشغال یک سرزمین خارجی با توسل به قدرت

نظامی و سیاسی دلالت می کند.

ب) درست (۰/۲۵)

۶- استعمار نو (۰/۲۵) - استعمار فرانو (۰/۲۵)

۷- افراد جامعه تغلب دوست دارند بر یکایک مردم جامعه خود نیز چیره شوند، ولی از

آن جا که در یک جامعه مردم برای بقای خود (۰/۵)، غلبه بر اقوام دیگر و جلوگیری از غلبه

اقوام دیگر بر خود (۰/۵) به هم نیازمندند، ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند.

۸- در استعمار نو، دولت های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته خود،

از کودتای نظامی استفاده می کنند. (۰/۵) مثال: کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹

رضاخان (موفق) - کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ محمدرضا شاه (موفق) - کودتای

آمریکایی - انگلیسی نوژه (ناموفق) (ذکر دو مورد، هر مورد (۰/۲۵))

۹- سلطه - اسلامی (هر مورد (۰/۲۵))

۱۰- عقاید و ارزش های جهانی اسلام فارغ از عملکرد قدرت های سیاسی و با تلاش و

کوشش عالمان مسلمان از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد (۰/۲۵)

و بر قدرت های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت. (۰/۲۵)

۱۱- استبداد قومی: استبداد قومی به رغم هویت غیراسلامی خود به دلیل این که پشتوانه

و پیشینه ای خارج از جهان اسلام نداشت، (۰/۲۵) از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند

اسلامی دوری می گزید و تلاش می کرد با رعایت مظاهر اسلامی، ظاهر دینی خود را

حفظ نماید. (۰/۲۵)

استبداد استعماری: به دلیل این که در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می کرد، (۰/۲۵)

برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره ای جز حذف مظاهر فرهنگ

اسلامی نداشت. (۰/۲۵)

۱۲- درست (۰/۲۵)

۱۳- فلسفه های روشنگری (۰/۲۵) - سکولاریسم (دنیاگرایی) (۰/۲۵)

۱۴- رویکرد گزینشی (۰/۲۵) جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان (۰/۲۵)، سبب

پیدایش و رشد برخی نهضت های جدید دینی شده است که از آن به عنوان پروتستانتیسم

یاد می شود.

۱۵- اگر در فرهنگ های دینی، افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند، (۰/۲۵) آن

را به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی کنند، بلکه نفس پرستی خود را در قالب مفاهیم

دینی پنهان می کنند، (۰/۲۵) دیندارانی که در جوامعی زندگی می کنند که سکولاریسم

به عنوان جهان بینی غالب درآمده است، ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را (۰/۲۵)

توجیه دنیوی و این جهانی می کنند. (۰/۲۵)

۱۶- فروریختن اقتدار کلیسا (۰/۲۵) سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و

قدرت های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا (۰/۲۵) فرصت بروز و ظهور پیدا کنند.

۱۷- حرکت های اعتراض آمیز مذهبی با عنوان پروتستانتیسم شناخته می شوند در جهت

اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت ها تنها با قدرت پاپ مخالفت داشتند (۰/۵)

و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند. بخشی دیگر رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با

جریان دنیاگرا قرار می گرفتند. (۰/۵)

حرکت های نوع اول با حمایت قدرت های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را

از تسلط کلیسا خارج سازند، ولی حرکت های نوع دوم مورد هجوم کاتولیک ها (۰/۵) و

دیگر پروتستان ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند. (۰/۵)

۱۸- منافع اقتصادی (۰/۲۵) - استعمار (۰/۲۵)

۱۹- دولت - ملت های جدید برخلاف حکومت های گذشته، خود را با هویت دینی

نمی شناختند (۰/۲۵) بلکه خود را در ابعاد جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی و قومی

تعریف می کردند. (۰/۲۵)

۲۰- جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید به صورت امروز نبوده است؛ فرهنگ ها

و تمدن های مختلف هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت و قدرت سیاسی مربوط به

خود را به وجود آورده بودند. (۰/۲۵) روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین

(۰/۲۵) کشورهای مختلف با حاکمیت های متفاوت برقرار بود و جامعه جهانی که از

طریق این روابط شکل می گرفت به گونه ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع

روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی (۰/۲۵) قرار دهد. به همین دلیل اگر برخی از کشورها

مورد هجوم نظامی قرار می گرفتند، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بودند،

گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می کردند. (۰/۲۵) فرهنگ های مختلف نیز

می توانستند از مرزهای جغرافیایی خود از طریق روابط تجاری یا گفت وگوهای مستقیم

علمی و معرفتی عبور کنند. (۰/۲۵)

نمونه: مسلمانان آسیای جنوب شرقی فارغ از قدرت سیاسی اسلام از طریق تجارت با

فرهنگ اسلامی آشنا شدند و به آن روی آوردند. (۰/۲۵)

۲۱- نادرست (۰/۵)

۲۲- مرکز - پیرامون (۰/۵)

۲۳- علوم انسانی غربی که بر بنیان های هستی شناختی، انسان شناختی و معرفت شناختی

غرب بعد از رنسانس شکل گرفته اند، (۰/۵) حیات و زندگی آدمی را بدون توجه به ابعاد

معنوی آن، (۰/۵) به گونه ای سکولار و دنیوی تعریف می کنند (۰/۵) و سازمان می دهند.

۲۴- الف) ۶ (۰/۲۵) ب) ۲ (۰/۲۵)

ج) ۴ (۰/۲۵) د) ۵ (۰/۲۵)

آزمون شماره ۲ (نوبت اول)

۱- جهان ذهنی (۰/۲۵) - جهان فرهنگی (۰/۲۵)

۲- بخش اجتماعی جهان انسانی زندگی اجتماعی انسان ها را دربرمی گیرد (۰/۲۵) که

این بخش هویت فرهنگی دارد (۰/۲۵) و به جهان فرهنگی تعبیر می شود.

۳- الف) برخی جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می کنند. این گروه طبیعت را

در مقابل جهان انسانی قرار می دهند. (گروه اول) (۰/۵)

ب) قرآن کریم علاوه بر آن که برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه ای قائل است، جهان

فردی اشخاص را نیز نادیده نمی گیرد. (گروه سوم) (۰/۵)

درس نامه توپ برای شب امتحان

جهان تکوینی و نگاه‌های مختلف به آن

جهان تکوینی: تمامی پدیده‌های جهان هستی محصول زندگی انسان نیستند.
نکته: در مقابل جهان انسانی می‌توان از جهان دیگری نام برد که پیش از انسان‌ها و مستقل از خواست و اراده آنان شکل گرفته که از آن به جهان تکوینی تعبیر می‌شود.

نگاه اول به جهان تکوینی

برخی جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند، این گروه طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند و جهان انسانی را به دو بخش: ۱. جهان ذهنی و ۲. جهان فرهنگی تقسیم می‌کنند و از سه جهان:

۱. جهان طبیعت

۲. جهان ذهنی

۳. جهان فرهنگی

سخن می‌گویند.

نگاه دوم به جهان تکوینی

■ متفکران مسلمان جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند. نزد آنان جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است؛ آن‌ها جهان تکوینی را به دو بخش ۱. جهان طبیعت و ۲. جهان فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.

دیدگاه‌های مختلف درباره تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی

دیدگاه‌ها	ویژگی‌ها
دیدگاه اول	۱- جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کند. ۲- این جهان را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند. ۳- از نظر این دیدگاه، ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی مادی دارند. ۴- علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. ۵- این گروه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند.
دیدگاه دوم	۱- گروهی هستند که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. ۲- این گروه جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ می‌دانند. ۳- جهان تکوینی را نیز ماده خامی برای دخل و تصرف فرهنگ‌ها و جوامع مختلف می‌دانند. ۴- در این دیدگاه جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیت و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.
دیدگاه سوم (نگاه قرآنی)	این دیدگاه جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌داند. ۱- جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست. ۲- ادراک و آگاهی نیز محدود به حیات انسانی نمی‌شود. ۳- جهان هستی نیز برخوردی حکیمانه و هوشمندانه با جهان انسانی دارد. ۴- در این نگاه، جهان تکوینی براساس حکمت و مشیت خداوند سبحان، رفتاری حکیمانه با افراد و جوامع انسانی دارد.

نگاه متعادل قرآن کریم به جهان فرهنگی و جهان فردی

قرآن کریم علاوه بر آن که برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی مرگ امت‌ها سخن می‌گوید، جهان فردی اشخاص را نیز نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

درس ۱: جهان فرهنگی

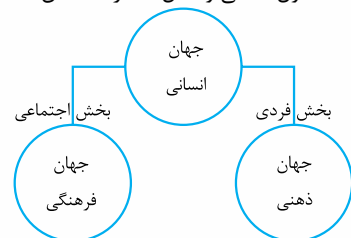
رئوس مباحث درس ۱

واژگان کلیدی: جهان انسانی - جهان فرهنگی - جهان اجتماعی - جهان فردی - جهان ذهنی

جهان انسانی و انواع آن

بخش فردی: به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها بازمی‌گردد، ابعاد ذهنی، اخلاقی، روانی انسان‌ها را شامل می‌شود، تجربیات و دانسته‌ها و خلقیات افراد در این بخش است که همه انسان‌ها در آن با یکدیگر شریک نیستند، **مثال:** ۳ فرد در یک مسابقه، موضوعی واحد را به ۳ شکل حل می‌کنند.
 بخش اجتماعی: زندگی اجتماعی انسان‌ها را دربرمی‌گیرد، این بخش هویت فرهنگی دارد، فرهنگ شیوه زندگی اجتماعی انسان‌هاست که خود محصول آگاهی و عمل مشترک انسان است.

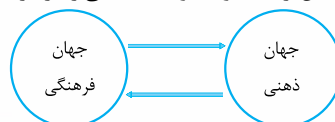

نکته: جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید به این جهان تعلق دارد

محدوده جهان ذهنی و جهان فرهنگی

وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد، ولی هنگامی که اندیشه خود را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.
مثال: وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد یا به دیگری مهر می‌ورزد، از جهان فردی به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

تعامل جهان فرهنگی و ذهنی: بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد، یعنی هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و به همان نوع اجازه بروز و ظهور می‌دهد و هر نوع عقیده و اخلاقی نیز جویای فرهنگی متناسب با خود است.

انواع فرهنگ‌های جهانی

عقاید، ارزش‌ها یا هنجارهای آن متعلق به قوم، منطقه گروه خاصی است ولی نگاهی سلسله‌جویانه دارد؛ چنین فرهنگی با عبور از مرزهای جغرافیایی خود، جهان را به مناطق دوگانه مرکزی و پیرامونی تقسیم می‌کند که منطقه مرکزی، منطقه پیرامونی را به خدمت می‌گیرد. فرهنگ صهیونیسم بین‌الملل - فرهنگ سرمایه‌داری

۱- گونه اول (فرهنگ سلسله یا استکبار) فرهنگ‌هایی که به سوی جهانی شدن گام برداشتند:

عقاید و ارزش‌ها و هنجارهای آن در خدمت گروه و قوم خاصی نیست؛ بلکه سعادت همه انسان‌ها را دنبال می‌کند و از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گوید.

۲- گونه دوم (فرهنگ حق)

مقایسه فرهنگ صهیونیسم و سرمایه‌داری	
سرمایه‌داری	صهیونیسم
- کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد.	- آرمان‌ها و ارزش‌های خود را متوجه نژاد خاصی می‌داند.
- کشورهای دیگر را در پیرامون و حاشیه آن به خدمت می‌گیرد.	- با رویکرد دنیوی و این جهانی خود، دیگران را در خدمت این نژاد به کار می‌گیرد.

فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلسله یا استکبار است.

فرهنگی که عقاید، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری باشد، همان فرهنگ حق است. فارابی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجارهای آن موافق و همسو با حق نباشد، مدینه فاسقه می‌نامد.

ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب

حقیقت ← معیار و میزانی برای انسان‌ها که بتوانند صحیح یا غلط بودن اندیشه‌ها و افکار و اعمال را تشخیص بدهند.

← معیاری است برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف و دفاع از حقایق ارزش‌های خود. **معنویت** ← ویژگی‌ای که باعث پاسخگویی به پرسش‌های بنیادین آدمی درباره مرگ و زندگی خود می‌شود.

← برای گذر فرهنگ از نیازهای صرفاً مادی و دنیوی به نیازهای ابدی و معنوی انسان‌ها. ← برای گرفتارنشدن، آدمی به بحران‌های روحی و روانی.

عدالت ← مانع قطعی شدن جهان و بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها جوامع از برخی دیگر و در نتیجه، پایمال شدن حقوق انسان‌ها.

← باعث جلوگیری از تفرقه بین جوامع، تلاشی شدن جهان و تبه‌ساختن منابع و امکانات آسمان‌ها و زمین با عدالت پابرجا می‌مانند.

آزادی ← باعث رهایی انسان‌ها از قیدوبندهایی که مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی‌اش می‌شوند و زمینه ظلم بر انسان را فراهم می‌کنند.

← آزادی همواره رهایی از یک امر برای رسیدن به امر دیگری است. (آزادی از چه؟ آزادی برای چه؟) به این پرسش‌ها براساس ارزش‌های جهان شمول دیگر مانند حقیقت، معنویت و عدالت پاسخ داده می‌شود.

تعهد و مسئولیت ← باعث به وجود آمدن زمینه‌های گسترش عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول.

← برای مانع‌شدن و جلوگیری از فرهنگ‌های جبرگرایی که منکر نقش انسان‌ها در

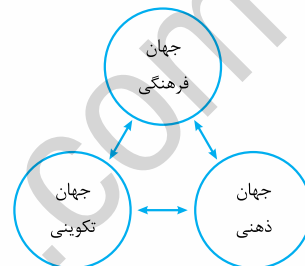
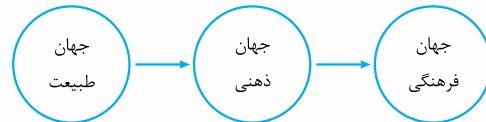
تعیین سرنوشتشان هستند.

pdf. شب امتحان جامعه‌شناسی یازدهم انسانی خیلی سبز pdf

پرسش‌های بنیادین فرهنگ

موضوع	ویژگی
هستی‌شناسانه	آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟
انسان‌شناسانه	آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟
معرفت‌شناسانه	آیا تنها راه شناخت واقعیت، حس و تجربه است؟

می‌توان برای دیدگاه‌های اول، دوم و سوم نمودارهای زیر را متصور شد:

درس ۲: فرهنگ جهانی

رئوس مباحث درس ۲

فرهنگ جهانی

- چه فرهنگ‌هایی جهانی می‌شوند؟
- ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب
- حقیقت
- معنویت
- عدالت و قسط
- حریت و آزادی
- تعهد و مسئولیت
- عقلانیت

واژگان کلیدی: فرهنگ جهانی مطلوب - ویژگی فرهنگ‌ها

بررسی فرهنگ‌ها از نظر زمانی و مکانی

فرهنگ‌های مختلف گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی یکسانی ندارند.

- در طول زمان در یک سرزمین واحد، فرهنگ‌های متفاوتی پدید می‌آیند و در زمان واحد، در سرزمین‌های متعدد، فرهنگ‌های گوناگونی به وجود می‌آیند.
- برخی فرهنگ‌ها عمری کوتاه دارند و برخی مدتی طولانی دوام می‌آورند.
- برخی فرهنگ‌ها در مناطقی محدود به وجود می‌آیند و از مرزهای جغرافیایی خود عبور نمی‌کنند ولی برخی دیگر، گسترش بسیاری دارند.
- برخی عناصر فرهنگی، تداوم تاریخی و گسترش جغرافیایی بیشتری دارند و برخی این گونه نیستند.

فرهنگ‌هایی که جهانی می‌شوند

تنوع فرهنگ‌ها به تنوع عقاید و ارزش‌های اساسی و کلان آن‌ها برمی‌گردد؛ یعنی روح و شالوده فرهنگ‌ها متنوع است. فرهنگ‌ها از نظر گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی نیز متنوع‌اند.

نکته فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد فرهنگ جهانی است.